

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ 2022

ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (24)

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΩΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: Τρίτη, 14 Ιουνίου 2022
08:00 - 11:00**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντήσετε όλες τις ερωτήσεις
- Όλοι οι υπολογισμοί πρέπει να φαίνονται καθαρά στο τετράδιό σας
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής
- Οι γραφικές παραστάσεις (διαγράμματα) μπορούν να γίνονται με μολύβι στο τετραγωνισμένο χαρτί
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού/ταινίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των πιο κάτω προτάσεων ως **Ορθό** ή **Λάθος**. Να γράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας το κάθε **γράμμα με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό** (π.χ. **1.α – Ορθό** ή **1.α – Λάθος** κ.λπ.).
- α. Αν το κράτος θέλει να αυξήσει τα έσοδά του από την έμμεση φορολογία, θα πρέπει να φορολογήσει τα αγαθά που έχουν ελαστική ζήτηση.
 - β. Τα κέρδη που αποκομίζει μια ξένη εταιρεία από τις πωλήσεις της στην Κύπρο θεωρούνται Εισόδημα από το Εξωτερικό.
 - γ. Τελική αξία ενός προϊόντος είναι η αξία που προστίθεται κατά την παραγωγή του προϊόντος στους διάφορους κλάδους παραγωγής.
 - δ. Η ανεργία που οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας ονομάζεται ανεργία τριβής.
 - ε. Σε περιόδους κρίσης και ανεργίας, το κράτος εφαρμόζει μέτρα επεκτατικής πολιτικής.
 - στ. Σύμφωνα με τη θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος η κάθε χώρα θα πρέπει να εξειδικεύεται στην παραγωγή του αγαθού στο οποίο το κόστος ευκαιρίας της είναι μεγαλύτερο.

(Μονάδες 3)

2. Να σημειώσετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας **τον αριθμό της ερώτησης** και δίπλα **το γράμμα** που δηλώνει την ορθή απάντηση (π.χ. **2.i – α** ή **2.i – β** κ.λπ.) Υπάρχει μόνο μία ορθή απάντηση.

- i. Ποια από τις ακόλουθες κατηγορίες αγαθών παρουσιάζει ελαστική ζήτηση;

- α. Αγαθά πολυτελείας
- β. Αγαθά με λίγα υποκατάστατα
- γ. Αγαθά που για την αγορά τους απαιτείται μικρό μέρος του εισοδήματος
- δ. Μη διαρκή αγαθά.

(Μονάδες 2)

- ii. Έστω ότι η ελαστικότητα ζήτησης των βιβλίων είναι ίση με 2 και ότι οι βιβλιοπώλες μειώνουν την τιμή κατά 10%. Εάν όλοι οι άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης βιβλίων παραμένουν σταθεροί, τότε η μεταβολή της τιμής θα επιφέρει:

- α. Μείωση της ζητούμενης ποσότητας βιβλίων κατά 20%
- β. Αύξηση της ζητούμενης ποσότητας βιβλίων κατά 20%
- γ. Μείωση της ζητούμενης ποσότητας βιβλίων κατά 5%
- δ. Αύξηση της ζητούμενης ποσότητας βιβλίων κατά 5%.

(Μονάδες 2)

- iii. Η καμπύλη του οριακού κόστους ξεκινά πάντα από το ίδιο σημείο που αρχίζει και η καμπύλη του:
- α. Μέσου σταθερού κόστους
 - β. Μέσου μεταβλητού κόστους
 - γ. Μέσου συνολικού κόστους
 - δ. Συνολικού κόστους. (Μονάδες 2)
- iv. Στη φάση της ανόδου ή ανάκαμψης ενός οικονομικού κύκλου παρατηρείται:
- α. Έντονη τάση για αύξηση των τιμών
 - β. Μείωση των κρατικών επενδύσεων
 - γ. Αύξηση της απασχόλησης των παραγωγικών συντελεστών
 - δ. Μείωση της κατανάλωσης. (Μονάδες 2)
3. Να δώσετε τους ορισμούς του **μονοπωλίου** και του **μονοπωλιακού ανταγωνισμού**. (Μονάδες 3)
4. Να εξηγήσετε γιατί το αφανές κόστος μιας επιχείρησης συμπεριλαμβάνεται στο κόστος παραγωγής της. (Μονάδες 2)
5. Μια επιχείρηση πωλεί ένα ψυγείο στην τιμή των €499,80 συμπεριλαμβανομένου του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.). Ο φορολογικός συντελεστής του Φ.Π.Α. είναι 19%.
- α) Να υπολογίσετε το ποσό του Φ.Π.Α. (Μονάδες 2)
 - β) Να αναφέρετε σε ποια κατηγορία φόρων ανήκει ο Φ.Π.Α. και ποιο είναι το κυριότερο μειονέκτημα αυτής της κατηγορίας. (Μονάδες 2)
- (Σύνολο Μονάδων 20)**

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας παραγωγής μιας επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο:

Εργασία L	Συνολικό προϊόν TP or Q	Μέσο προϊόν AP	Οριακό προϊόν MP
3	;	;	28
4	80	;	;
5	;	;	;
6	;	;	6
7	94	13,43	;
8	88	11	- 6

Σημείωση: *Στον έβδομο (7^ο) εργάτη το Συνολικό Προϊόν μεγιστοποιείται
Στον τέταρτο (4^ο) εργάτη η απόδοση ανά εργάτη γίνεται μέγιστη
Στον τρίτο (3^ο) εργάτη το Οριακό Προϊόν μεγιστοποιείται*

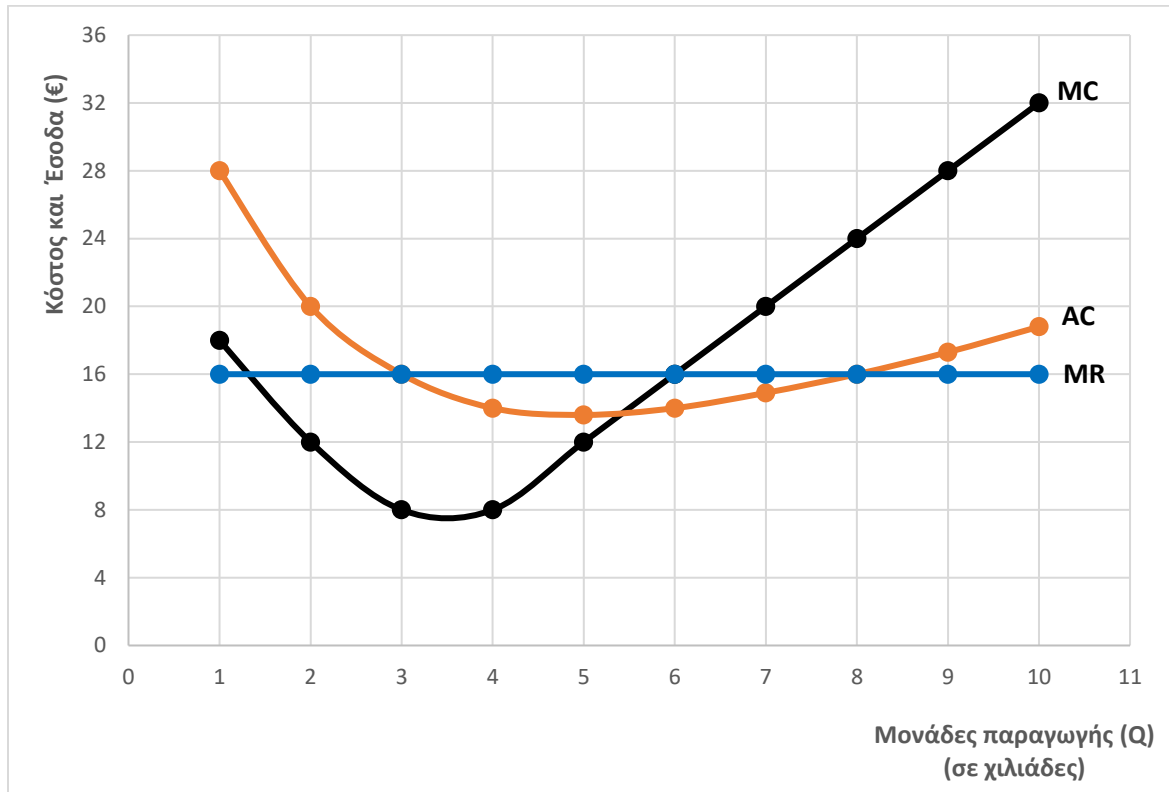
Ζητείται:

- α)** Να αντιγράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας τον πιο πάνω πίνακα και να συμπληρώσετε τις στήλες του. **(Μονάδες 7)**
Να δείξετε τους απαραίτητους τύπους.
- β)** Ποια είναι η οικονομική σημασία του γεγονότος ότι στο επίπεδο απασχόλησης οκτώ (8) εργατών το οριακό προϊόν γίνεται αρνητικό; **(Μονάδες 3)**
- γ)** Να εξηγήσετε συνοπτικά τη σχέση που συνδέει το Συνολικό με το Οριακό Προϊόν. **(Μονάδες 5)**
- δ)** Να αναφέρετε και να εξηγήσετε σε ποιο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας βρίσκεται το πιο αποτελεσματικό επίπεδο παραγωγής. **(Μονάδες 3)**
- ε)** Να αναφέρετε σε ποια περίοδο παραγωγής εμφανίζεται ο Νόμος της Φθίνουσας Απόδοσης και πού οφείλεται. **(Μονάδες 2)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1. Το πιο κάτω διάγραμμα αναφέρεται στο Μέσο κόστος, Οριακό κόστος και Οριακό έσοδο μιας ανταγωνιστικής επιχείρησης κατά τη βραχυχρόνια περίοδο:



Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε το Κέρδος ή τη Ζημιά που πραγματοποιεί η επιχείρηση όταν παράγει 2 000 μονάδες. **(Μονάδες 4)**

Να δείξετε τους απαραίτητους τύπους και όλους τους υπολογισμούς σας.

- β) Για την πιο πάνω επιχείρηση, να αναφέρετε στις πόσες μονάδες παραγωγής:
i. επιτυγχάνεται το Άριστο Επίπεδο Παραγωγής και
ii. βρίσκονται τα Νεκρά/Νεκρό Σημεία/Σημείο του κύκλου εργασιών.

(Μονάδες 2)

- γ) Να εξηγήσετε τη διαφορά μεταξύ Αποτελεσματικής Κλίμακας Παραγωγής και Άριστου Επιπέδου Παραγωγής. **(Μονάδες 2)**

- δ) *Βραχυχρόνια, παρά το γεγονός ότι μια επιχείρηση εμφανίζει ζημιές μπορεί να συνεχίζει τη λειτουργία της.*

Να σχολιάσετε την πιο πάνω πρόταση.

(Μονάδες 2)

- ε) Να αναφέρετε δύο (2) χαρακτηριστικά του τέλει ή πλήρους ανταγωνισμού.

(Μονάδες 1)

2. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας που αναφέρεται σε μια επιχείρηση, η οποία λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο, όπου όλοι οι συντελεστές παραγωγής είναι σταθεροί εκτός από τον συντελεστή εργασία και τις πρώτες ύλες. Ο κάθε εργάτης αμείβεται με μισθό €1.200 μηνιαίως.

Αριθμός εργατών L	Συνολικό προϊόν Q	Μεταβλητό κόστος VC	Συνολικό κόστος TC
0	0	;	;
1	4	2.000	;
2	10	;	6.600

Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε το κόστος των πρώτων υλών ανά μονάδα προϊόντος.
(Μονάδες 4)
- β) Να υπολογίσετε το σταθερό κόστος της 10^{ης} μονάδας παραγωγής.
(Μονάδες 2)
- γ) Να αντιγράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας τον πιο πάνω πίνακα και να συμπληρώσετε τις στήλες του.
(Μονάδες 3)

Να δείξετε τους απαραίτητους τύπους και όλους τους υπολογισμούς σας.

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1. «...Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού για το 4^ο τρίμηνο του 2021, το εργατικό δυναμικό ανήλθε σε 473 537 άτομα σε σύγκριση με 456 101 άτομα το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020. Ο αριθμός των απασχολουμένων ήταν 443 937 άτομα και το ποσοστό απασχόλησης 60,5% σε σύγκριση με 419 424 άτομα το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020.»

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Ζητείται να υπολογίσετε για το 4^ο τρίμηνο του 2021:

- α) τον αριθμό των ανέργων (Μονάδες 2)
- β) το ποσοστό ανεργίας (Μονάδες 3)
- γ) τον πληθυσμό σε ηλικία απασχόλησης (Μονάδες 3)
- δ) το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό. (Μονάδες 3)

Να δείξετε τους απαραίτητους τύπους και όλους τους υπολογισμούς σας.
Ο αριθμός των ατόμων να υπολογίζεται στην **πλησιέστερη ακέραια μονάδα** και τα ποσοστά με **δύο δεκαδικά**.

2. Δίνονται τα πιο κάτω στοιχεία μιας υποθετικής οικονομίας:

	€ εκ.
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)	70
Κέρδη μετοχικών εταιρειών	170
Μισθοί	420
Ενοίκια	53
Επιδοτήσεις	19
Μερίσματα	102
Αποσβέσεις	20
Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό	16
Τόκοι	24
Φόρος εισοδήματος	71
Κέρδη άλλων επιχειρήσεων	144
Επιδόματα	44
Εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τ.Κ.Α.)	12

Ζητείται να υπολογίσετε το:

- α) Εθνικό Εισόδημα
- β) Προσωπικό Εισόδημα.

(Μονάδες 6)

3. Να εξηγήσετε:

- α) πότε το Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό είναι θετικό
- β) πώς υπολογίζεται το Διαθέσιμο Εισόδημα όταν δίνεται το Προσωπικό Εισόδημα.

(Μονάδες 3)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε

1. Οι συντελεστές υπολογισμού του Φόρου Εισοδήματος είναι οι ακόλουθοι:

Φορολογητέο Εισόδημα	Φορολογικός Συντελεστής
€	%
0 – 19.500	0
19.501 – 28.000	20
28.001 – 36.300	25
36.301 – 60.000	30
60.001 και άνω	35

Ζητείται:

Να υπολογίσετε το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα του Γ. Τρυφωνίδη, αν πληρώνει φόρο εισοδήματος €12.985.

(Μονάδες 7)

Να δείξετε όλους τους υπολογισμούς σας.

2. Δίνεται το πιο κάτω ραβδόγραμμα που παρουσιάζει το Δημόσιο Χρέος της Κύπρου ως ποσοστό του Α.Ε.Π. κατά τη διάρκεια των ετών 2010 - 2020:



Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Σημείωση: Στα διαγράμματα που στέλνει η Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου στην Eurostat η αναγραφή των δεκαδικών αριθμών γίνεται με τελεία αντί με κόμμα.

Ζητείται:

- α) Να σχολιάσετε τα πιο πάνω στοιχεία για τα έτη 2010 και 2020, σύμφωνα με τον σχετικό δείκτη του Μάαστριχτ. **(Μονάδες 3)**
- β) Ένα από τα μειονεκτήματα του δημόσιου δανεισμού είναι ότι επιβαρύνει τους μελλοντικούς κρατικούς προϋπολογισμούς.
Να εξηγήσετε αυτό το μειονέκτημα και να αναφέρετε τα άλλα δύο (2) μειονεκτήματα του δημόσιου δανεισμού. **(Μονάδες 4)**
- γ) Να αναφέρετε δύο (2) λόγους για τους οποίους το κράτος προσφεύγει σε δανεισμό. **(Μονάδες 2)**
3. Η Νεφέλη το 2020 είχε καθαρά εισοδήματα αξίας €50.000 από εκμετάλλευση τουριστικών διαμερισμάτων. Στη φορολογική της δήλωση για το έτος 2020, δήλωσε ότι τα καθαρά της εισοδήματα ήταν €35.000.
Να αναφέρετε αν η ενέργεια αυτή αφορά περίπτωση φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 2)**
4. Να αναφέρετε πότε το κράτος καταρτίζει πλεονασματικό προϋπολογισμό. **(Μονάδες 2)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ